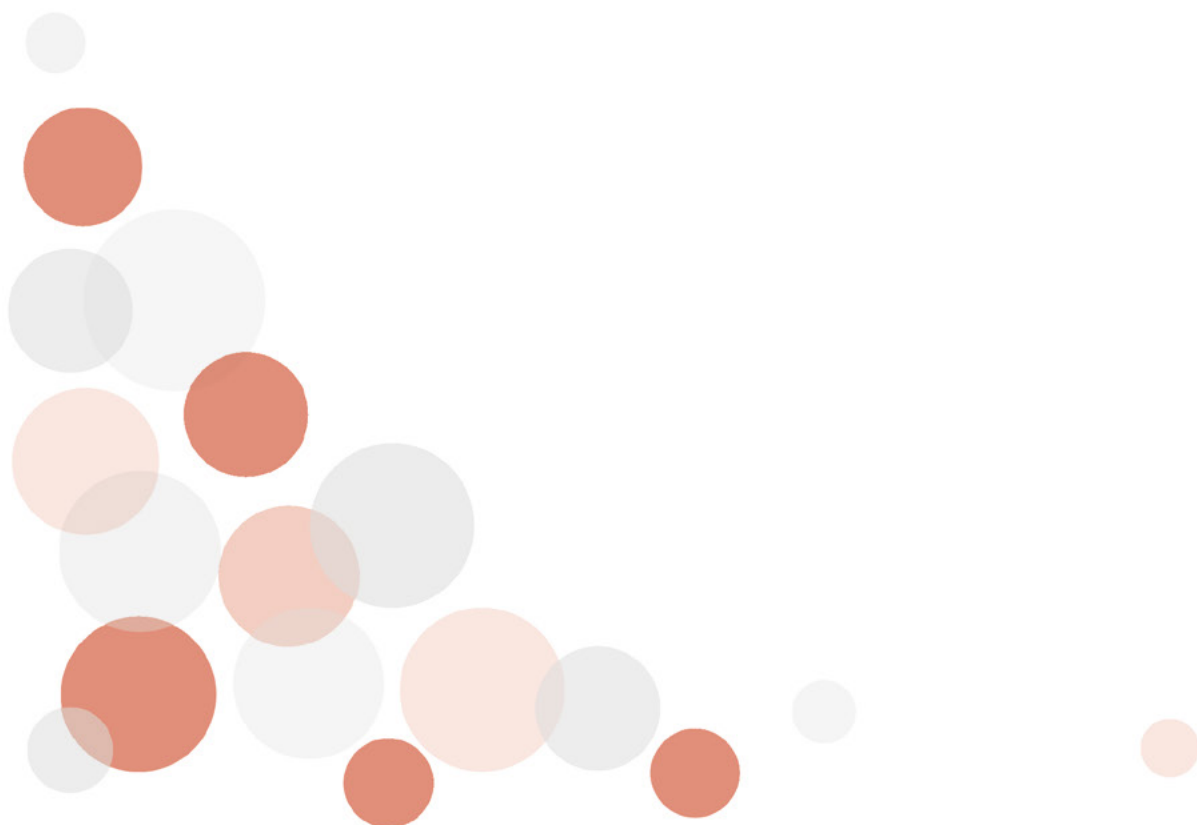

Olga Kłodnicka

Indywidualny program
edukacyjno-terapeutyczny (IPET)
dla dziecka z diagnozą autyzmu
w edukacji przedszkolnej

Tekst: **Olga Kłodnicka**

pedagog, nauczyciel terapeuta, specjalista w dziedzinie tyflopedagogiki i oligofrenopedagogiki, w tym diagnozy i terapii dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Konsultacja merytoryczna

Jolanta Rafał-Łuniewska

Redakcja językowa i korekta

Elżbieta Gorazińska

Projekt okładki i opracowanie graficzne

Barbara Jechalska

Redakcja techniczna i skład

Wojciech Romerowicz

Warszawa 2018

Wydanie I

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji

Creative Commons – Uznanie Autorstwa – Użycie Niekommercyjne (CC-BY-NC)

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Spis treści

Wstęp	3
1. Cele indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.....	4
2. Rozwój społeczno-emocjonalny	5
3. Funkcjonowanie zmysłowe	7
4. Motoryka (duża i mała)	8
5. Mowa i komunikacja	9
6. Umiejętności szkolne	9
7. Czynności poznawcze	10
8. Samoobsługa	11
9. Interdyscyplinarny zespół edukacyjno-terapeutyczno-wychowawczy	12
10. Działania wspierające rodziców	14
11. Analiza skuteczności oddziaływań.....	15

Wstęp

Niniejszy indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny (IPET) – uwzględniający zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, dostosowany do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka – został opracowany przez zespół nauczycieli i specjalistów na podstawie obowiązujących przepisów¹ prawa, po dokonaniu wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania dziecka.

Dane osobowe dziecka

Imię i nazwisko ucznia	xxx
Data urodzenia	xxx
Nazwa przedszkola	xxx
Etap edukacyjny	xxx
Klasa/grupa	xxx
Data opracowania IPET	xxx
Etap edukacyjny, dla którego opracowano IPET	xxx
Koordynator zespołu	xxx
Podstawa opracowania IPET oraz objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną	Orzeczenie nr xxx o potrzebie kształcenia specjalnego, wydane przez Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną w xxx, dnia xxx., z uwagi na xxx
Zespół opracowujący IPET, powołany zarządzeniem dyrektora szkoły	xxx

Zakres i sposób dostosowania wymagań edukacyjnych, wskazany w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego:

- Realizacja kształcenia specjalnego na etapie wychowania przedszkolnego z uwagi na autyzm.
- Zapewnienie stałego wsparcia nauczyciela wspomagającego.
- Ograniczenie wzrokowych bodźców rozpraszających uwagę, minimalizowanie hałasu, stały układ i rozmieszczenie mebli i zabawek.
- Umożliwienie pracy „1 na 1” z nauczycielem wspomagającym, w wymiarze zgodnym z potrzebami dziecka.

¹ Stan prawny: czerwiec 2017 r.

- Zapewnienie stałego rytmu – stosowanie indywidualnego planu dnia, wcześniejsze informowanie o zmianach.
- Umieszczenie dziecka w możliwie małej grupie.
- Dostosowanie form i metod nauczania do specyficznych potrzeb i możliwości dziecka.
- Udział w indywidualnych zajęciach rewalidacyjnych pod kierunkiem specjalistów.
- Zapewnienie stałego kontaktu z rówieśnikami w celu stworzenia optymalnych warunków do rozwoju sfery społeczno-emocjonalnej, stałe wsparcie nauczyciela wspomagającego w czasie zabawy z rówieśnikami.
- Poszerzanie samodzielności w sferze samoobsługi.
- Budowanie pozytywnej samooceny, wiary we własne możliwości.
- Zapewnienie bezpieczeństwa i komfortu psychicznego dziecka.
- Rozwijanie odpowiednich reakcji społecznych poprzez modelowanie oczekiwanego zachowania w naturalnych okolicznościach życiowych.
- Rozwijanie umiejętności korzystania z posiadanych uzdolnień i mocnych stron.

1. Cele indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego

Celem oddziaływań edukacyjnych, rewalidacyjnych i terapeutycznych jest rozwój we wszystkich sferach funkcjonowania dziecka, minimalizowanie zaburzeń rozwojowych, kompensowanie i wyrównywanie deficytów oraz rozwijanie i wzmacnianie potencjałów rozwojowych.

Cele edukacyjne

W ramach realizacji programu i w związku z obowiązującą podstawą programową² sformułowano następujące cele ogólne:

- Zapewnienie komfortu psychicznego, poczucia bezpieczeństwa i akceptacji, nawiązanie pozytywnego kontaktu emocjonalnego nauczyciela z dzieckiem.
- Tworzenie sytuacji edukacyjnych i wykorzystywanie sytuacji życiowych do rozwijania umiejętności komunikacyjnych, w tym także umiejętności czytania globalnego oraz rozwijania zdolności grafomotorycznych, jak również elementarnych umiejętności matematycznych.
- Tworzenie sytuacji wychowawczych umożliwiających doświadczenie relacji społecznych, przygotowanie do pełnienia ról społecznych, wzmocnienie pozytywnych przeżyć związanych z pełnionymi rolami.
- Rozwijanie aktywności ruchowej i zdrowotnej dziecka.

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 czerwca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, Dz.U. 2016, poz. 895.

Cele terapeutyczne

Utrwalanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i zdrowotnych poprzez:

- wdrażanie do utrzymania ładu i porządku oraz samodzielności w życiu codziennym;
- utrwalanie umiejętności kulturalnego zachowania się;
- kształtowanie umiejętności społecznych i nauka zachowań społecznie akceptowanych;
- budowanie pozytywnej samooceny i wiary we własne możliwości;
- inicjowanie i podtrzymywanie kontaktów z rówieśnikami, wspomaganie umiejętności wspólnej zabawy i pracy;
- stymulację mowy i usprawnianie komunikowania się z rówieśnikami;
- wzbudzanie zainteresowania otoczeniem;
- utrwalanie orientacji w schemacie ciała oraz w przestrzeni;
- stymulację sprawności motorycznych i manualnych;
- usprawnianie, korygowanie i kompensowanie zaburzonych funkcji dziecka oraz wspomaganie jego zdolności i zainteresowań;
- kształtowanie umiejętności aktywnego spędzania wolnego czasu;
- stymulację funkcji poznawczych;
- odkrywanie i rozwijanie indywidualnych możliwości i uzdolnień;
- wypracowanie gotowości do nauki szkolnej.

2. Rozwój społeczno-emocjonalny

Mocne strony dziecka	Słabe strony dziecka
<ul style="list-style-type: none"> • samoświadomość odczuwanych emocji • posługiwanie się słowami opisującymi różnorodne emocje własne i innych osób • poszukiwanie uspokojenia u wychowawcy lub nauczyciela w sytuacjach stresujących • uczestniczenie w prostych zabawach „na niby” z udziałem nauczyciela • rozpoznawanie, nazywanie i naśladowanie mimiki, gestów i emocji przedstawionych na zdjęciach i obrazkach • akceptowanie obecności innych dzieci lub osób, zabawa z rówieśnikami • stosowanie zwrotów grzecznościowych 	<ul style="list-style-type: none"> • zaburzone umiejętności z zakresu teorii umysłu (brak dążenia do zrozumienia uczuć i zachowań innych ludzi, brak zainteresowania podobieństwami i różnicami pomiędzy ludźmi) • nieumiejętność czekania na swoją kolej, dzielenia się z innymi • nieumiejętność inicjowania współpracy z bliskimi dorosłymi • nieuczestniczenie w aktywnościach grupowych • brak zdolności do samouspokajania się w sytuacjach o niskim i średnim natężeniu; potrzebuje wsparcia ze strony dorosłych • nienawiązywanie kontaktów werbalnych lub niewerbalnych z rówieśnikami • wykazywanie reakcji nieodpowiednich w danej sytuacji, np. nadmiernego oporu • częste niepodporządkowywanie się regułom z powodu frustracji lub stresu

Formy pracy

- grupowa
- indywidualna

Metody pracy

- trening umiejętności społecznych
- terapia behawioralna
- trening w zakresie teorii umysłu
- terapia zabawą

Propozycje pracy z dzieckiem

- Nauka dzielenia się z innymi w formie zabaw organizowanych w małej grupie dzieci (2–3 osoby), m.in. rysowanie na wspólnym kartonie; udzielanie pomocy dziecku przez nauczyciela terapeutę w ciągu dnia, wspieranie dziecka w trudnych chwilach; pomoc w rozwiązywaniu konfliktów.
- Stymulowanie kontaktu wzrokowego poprzez prowadzenie rozmowy z dzieckiem w pozycji „twarzą w twarz”; spełnianie próśb dziecka dopiero po nawiązaniu przez nie kontaktu wzrokowego, odwoływanie się do wspólnego pola uwagi, prowadzenie zabaw typu „a kuku”, „gdzie jest ...”, przy lustrze, taskotanie i barszkowanie.
- Utrwalanie zasad kultury osobistej poprzez sygnalizowanie używania zwrotów grzecznościowych w odpowiednich sytuacjach.
- Wyznaczanie dziecku granic oraz uświadomienie mu, na czym polegają te granice, posługując się językiem zrozumiałym przez dziecko.
- Zachowanie konsekwencji i spójności w postępowaniu przez wszystkich terapeutów oraz rodziców.
- Rozwijanie rozumienia emocji innych ludzi poprzez rozpoznawanie ekspresji twarzy na podstawie schematycznych rysunków i fotografii; identyfikowanie podstawowych emocji mających swoje źródło w sytuacjach, pragnieniach i przekonaniach.
- Zwracanie uwagi dziecku na różnice i podobieństwa w wyglądzie i sposobie zachowania się ludzi na przykładzie codziennych sytuacji oraz historyjek obrazkowych lub fotografii.
- Rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego oraz zwiększanie zasobu wiedzy dziecka o emocjach poprzez wykonywanie zadań rozwijających proste percepcyjne przyjmowanie punktu widzenia innej osoby, w celu przewidywania zachowania człowieka kierującego się prawdziwymi i fałszywymi przekonaniem.

- Prowadzenie wraz z dzieckiem zabawy w „udawanie” i przejmowanie ról (w dom, sklep, kierowcę ciężarówki itp.) w formie zadań stymulujących rozwój umiejętności bawienia się – począwszy od aktualnego poziomu funkcjonowania dziecka i zmierzających do osiągnięcia przez dziecko umiejętności zabawy w „udawanie”.
- Wzbudzanie zainteresowania dziecka współdziałaniem i podtrzymywaniem relacji naprzemiennej podczas wspólnej zabawy.
- Regularne opowiadanie dziecku o swoich myślach i uczuciach, towarzyszących codziennym sytuacjom, np.: *Dzisiaj czuję się...*, *Teraz jestem zła, dlatego że...* itp. Zadawanie dziecku pytań w trakcie wspólnego rysowania, oglądania książek lub obrazków, np.: *Jak on się czuje? Co ona myśli?* oraz komentowanie stanów emocjonalnych i zachowania innych osób. Warto bawić się z dzieckiem w taki sposób, aby zabawa ilustrowała różnorodność stanów emocjonalnych i intencji różnych osób.

3. Funkcjonowanie zmysłowe

Mocne strony dziecka	Słabe strony dziecka
<ul style="list-style-type: none"> • słuch: reagowanie i rozumienie prostych poleceń • próby wykonywania proponowanych zadań • właściwe reagowanie na pochwały • umiejętność naśladowania prostych ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrok: wodzenie wzrokiem w ograniczonym zakresie, izolowanie ruchu gałek ocznych od ruchów głowy • aktywność podczas zajęć: zakłócenia odbioru wrażeń przez system przedsionkowy i proprioceptywny • zakłócenia w odbiorze wrażeń dotykowych

Formy pracy

- indywidualna

Metody pracy

- integracja sensoryczna

Propozycje pracy z dzieckiem

- W celu poprawy koordynacji wzrokowo-ruchowej – prowadzenie zabaw polegających na: rzutach do celu, układaniu klocków, łowieniu rybek, przekładaniu spinaczy, nawlekaniu na sznurek itp., z wykorzystaniem sprzętu podwieszanego, w pozycji na brzuchu, fiksacji na przedmiocie, odszukiwania przedmiotu, dobierania w pary.
- Ćwiczenia zręcznościowe, lokomocyjne, z wykorzystaniem sprzętu SI, ławeczki gimnastycznej, drabinek.

- Masaż szczotką medyczną i przedmiotami o różnorodnej fakturze, masaż wałkiem rehabilitacyjnym z wypustkami, toczenie się po materacu, masaż stymulujący czucie głębokie, dogniatanie, dociskanie intensywnymi ruchami, wałkowanie piłką na zakończenie każdej sesji.
- Ćwiczenia równoważne na piłce rehabilitacyjnej, desce równoważnej, chodzenie po ławeczce na czworaka, czołganie się, utrzymywanie pozycji niskich i wysokich.
- Pokonywanie torów przeszkód.
- Podawanie różnych zapachów do wąchania w celu odnajdywania takich samych, stosowanie kremów zapachowych do masażu dłoni.

4. Motoryka (duża i mała)

Mocne strony dziecka	Słabe strony dziecka
<ul style="list-style-type: none"> • zdolności kaligraficzne na prawidłowym poziomie: umiejętność pisania cyfr, wielkich liter drukowanych, dokładne rysowanie po śladzie • umiejętność ładnego rysowania i bardzo sprawnego lepienia z plasteliny 	<ul style="list-style-type: none"> • nadpobudliwość ruchowa • nieustalona lateralizacja ręki • trudności w łapaniu piłki • nieumiejętność wycinania i prawidłowego trzymania nożyczek

Formy pracy

- grupowa
- indywidualna

Metody pracy

- ćwiczenia edukacyjne E. Schooplera
- terapia ręki
- ćwiczenia grafomotoryczne H. Tymichovej
- elementy gimnastyki korekcyjnej
- elementy metody ruchu rozwijającego W. Sherborne

Propozycje pracy z dzieckiem

- Zachęcanie i przypominanie dziecku o używaniu lewej ręki w czasie wykonywania czynności takich jak: przelewanie płynów, przesypanie kaszy za pomocą łyżki, zabawa ze szczypcami i pęsetą, malowanie farbami przy użyciu pędzli, wałków, gąbek.
- Ćwiczenia grafomotoryczne na materiale Nieliterowym.
- Nauka wycinania nożyczkami.

- Poprawa koordynacji wzrokowo-ruchowej podczas zajęć na placu zabaw; w formie zabaw gimnastycznych i ruchowych w przedszkolu i w domu, takich jak: gra w piłkę nożną, siatkówkę, badmintona, zabawa z balonami zamiast piłki, rzucanie do celu.

5. Mowa i komunikacja

Mocne strony dziecka	Słabe strony dziecka
<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność komunikacji werbalnej • udzielanie odpowiedzi na proste pytania • chęć powtarzanie nowych słów 	<ul style="list-style-type: none"> • częste echolalie • brak samodzielnego inicjowania kontaktów werbalnych • wyrażanie swoich potrzeb krzykiem, mimo umiejętności ich artykułowania werbalnie (częsta sytuacja podczas zajęć logopedycznych)

Formy pracy

- grupowa
- indywidualna

Metody pracy

- elementy Metody Krakowskiej

Propozycje pracy z dzieckiem

- Zachęcanie do spontanicznego wypowiedziania się poprzez częste zadawanie pytań umożliwiających dziecku dokonywanie wyboru; komentowanie tego, co robi dziecko, w formie narracji.
- Wzbogacanie słownictwa dziecka poprzez utrwalanie nowych słów w sposób wizualny: za pomocą wklejania obrazków do zeszytu oraz umieszczania ich w widocznych miejscach sali; nauka słów związanych z zainteresowaniami dziecka.

6. Umiejętności szkolne

Mocne strony dziecka	Słabe strony dziecka
<ul style="list-style-type: none"> • znajomość wybranych liter • przeliczanie do 10, określanie liczebności zbioru • umiejętność pisania drukowanych liter i cyfr 	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo niski poziom koncentracji • dominująca uwaga mimowolna • niski poziom motywacji wewnętrznej • problemy z nazywaniem cyfr

Formy pracy

- grupowa
- indywidualna

Metody pracy

- symultaniczno-sekwencyjna metoda nauki czytania
- elementy Metody Krakowskiej
- elementy metody M. Montessori
- metoda Snoezelen

Propozycje pracy z dzieckiem

- Nauka czytania metodą symultaniczno-sekwencyjną.
- Trening zdolności grafomotorycznych: do czasu opanowania przez dziecko umiejętności czytania wszystkich sylab otwartych ćwiczy ono zdolności grafomotoryczne na materiale nieliterowym.
- Trening koncentracji i rozwijanie funkcji wzrokowych poprzez: stopniowe wydłużanie czasu przeznaczonego na ćwiczenia i zadania, stopniowe zwiększanie liczby ćwiczeń w ciągu 1 sesji (zajęć), gry i zabawy stolikowe, takie jak puzzle, układanki lewopółkulowe, kolorowanie według wzoru, układanie sekwencji obrazkowych, wyszukiwanie różnic, wykluczanie ze zbioru, porównywanie, sortowanie.
- Współpraca z rodzicami odbywająca się w formie konsultacji, dotycząca kontynuowania nauki, terapii oraz form wsparcia.

7. Czynności poznawcze

Mocne strony dziecka	Słabe strony dziecka
<ul style="list-style-type: none">• sortowanie i klasyfikowanie przedmiotów• układanie puzzli (30 elementów)• wskazywanie i nazywanie części ciała (swoich i innej osoby)• przerysowywanie wzorów, układanie według wzoru• dobieranie takich samych obrazków, dobieranie obrazków do cieni	<ul style="list-style-type: none">• nierozumienie określeń czasowych• mylenie określeń przestrzennych i objętościowych• trudności w nazywaniu kolorów i kształtów

Formy pracy

- grupowa
- indywidualna

Metody pracy

- metoda F. Affolter
- elementy metody M. Montessori
- metoda Snoezelen

Propozycje pracy z dzieckiem

- Nauka nazywania kolorów i kształtów realizowana podczas zabawy; spontaniczna nauka w ciągu dnia w formie kolorowania, lepienia z plasteliny, zabawy ze sprzętem świetlnym, określania kolorów przedmiotów codziennego użytku, ubrań i zabawek dziecka.
- Nauka określeń przestrzennych i czasowych poprzez stosowanie ich w czasie rozmów z dzieckiem; nauka korzystania z kalendarza jako codzienne ustalanie aktualnej daty; komentowanie i narracja zachowania dziecka, np.: *Położyłeś to POD stolikiem... Siedzisz NA krześle*; nauka w formie śpiewania piosenek.

8. Samoobsługa

Mocne strony dziecka	Słabe strony dziecka
<ul style="list-style-type: none">• samodzielność w toalecie• samodzielność w ubieraniu się – zakłada czapkę, buty, kurtkę• samodzielność w czynnościach higienicznych – myje ręce, twarz, wykonuje wszystkie czynności niezbędne przy myciu zębów	<ul style="list-style-type: none">• bardzo nieestetyczny sposób jedzenia• trudności w zapinaniu zamka i guzików• nieumiejętność zawiązywania butów

Formy pracy

- grupowa
- indywidualna

Metody pracy

- metoda F. Affolter
- elementy metody M. Montessori
- ćwiczenia praktyczne

Propozycje pracy z dzieckiem

- Kształtowanie właściwych nawyków w czasie jedzenia, nauka posługiwania się sztućcami.

- Nauka zapinania guzików i zamka – najpierw w formie zabawowej, a następnie samodzielnego zapinania kurtki i koszuli.
- Niewyręczanie dziecka, umożliwienie mu samodzielnego ubierania się.
- Współpraca specjalistów z rodzicami.

9. Interdyscyplinarny zespół edukacyjno-terapeutyczno-wychowawczy

Przewodniczący	Zadania
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	<ul style="list-style-type: none"> • powołuje zespół edukacyjno-terapeutyczno-wychowawczy • zwołuje zebrania zespołu edukacyjno-terapeutyczno-wychowawczego • określa rodzaj i czas trwania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dziecka • ustala harmonogram zajęć dziecka

Koordynator	Zadania
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	<ul style="list-style-type: none"> • czuwa nad pracą zespołu edukacyjno-terapeutyczno-wychowawczego • ponosi odpowiedzialność za poprawność IPET dziecka

Wychowawca terapeuta	Zadania
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	<ul style="list-style-type: none"> • organizuje zajęcia edukacyjne zgodnie z podstawą programową wychowania przedszkolnego i zaleceniami zawartymi w IPET dziecka • organizuje zabawy dziecka z pełnosprawnymi rówieśnikami • dba o poszerzanie doświadczeń społecznych dziecka, organizując wyjścia do miejsc użyteczności publicznej • rozwija umiejętności samoobsługowe dziecka • rozwija zainteresowania i talenty dziecka • udziela wskazówek rodzicom oraz informuje ich o przebiegu procesu edukacyjno-terapeutycznego • dba o zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego dziecka w przedszkolu • bierze udział w spotkaniach zespołu edukacyjno-terapeutyczno-wychowawczego

Psycholog	Zadania
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w spotkaniach zespołu edukacyjno-terapeutyczno-wychowawczego • dba o budowanie pozytywnej samooceny dziecka, wiary we własne możliwości • wspomaga umiejętności wspólnej zabawy i pracy dziecka • prowadzi trening w zakresie teorii umysłu, polegający na rozwijaniu rozumienia emocji i zachowania się innych ludzi • prowadzi trening umiejętności społecznych, polegający na nauczaniu nawiązywania kontaktu wzrokowego, kształtowaniu umiejętności czekania na swoją kolej, inicjowania kontaktu • kształtuje umiejętności społeczne i naucza zachowań społecznie akceptowanych • stymuluje funkcje poznawcze dziecka • rozwija myślenie przyczynowo-skutkowego • udziela wskazówek rodzicom oraz informuje ich o przebiegu procesu terapeutycznego

Logopeda	Zadania
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w spotkaniach zespołu edukacyjno-terapeutyczno-wychowawczego • dba o poszerzanie słownika czynnego i biernego dziecka • niweluje niepożądane zachowania (krzyk, reakcje wyrażające bunt) oraz dba o ich zamianę na społecznie akceptowalne komunikaty werbalne • zachęca do inicjowania sytuacji komunikacyjnych (również pozawerbalnych) • zachęca do poznawania nowych słów i zwrotów związanych z zainteresowaniami dziecka • koryguje sferę artykulacyjną zasobu słownictwa dziecka

Terapeuta SI	Zdania
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w spotkaniach zespołu edukacyjno-terapeutyczno-wychowawczego • dostarcza dziecku bodźców sensorycznych w kontrolowanej ilości, wywołujących poprawę integracji bodźców, które docierają do dziecka • ogranicza niepożądane sytuacje, np. nadmierne pobudzenie, poprzez dostarczanie silnych bodźców sensorycznych • dobiera ćwiczenia oraz je modyfikuje w sposób umożliwiający dziecku odpowiadanie coraz bardziej złożonymi reakcjami adaptacyjnymi

Rodzice	Zadania
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	<ul style="list-style-type: none"> • informują nauczycieli i terapeutów o istotnych sprawach dotyczących zdrowia i rozwoju dziecka • dostarczają niezbędną dokumentację psychologiczno-pedagogiczną i medyczną • biorą udział w spotkaniach zespołu edukacyjno-terapeutyczno-wychowawczego • współpracują ze specjalistami pracującymi z dzieckiem • kontynuują w domu realizację zaleceń specjalistów

10. Działania wspierające rodziców

- Porady udzielane przez pedagoga specjalnego i współpraca z rodzicami.
- Porady udzielane przez psychologa i współpraca z rodzicami.
- Zapewnianie rodzicom uczestnictwa w warsztatach grupowych z udziałem psychologa.
- Porady udzielane przez wychowawcę i współpraca z rodzicami.
- Porady i konsultacje udzielane przez logopedę i współpraca z rodzicami.
- Rozmowy wspierające.
- Systematyczna wymiana informacji o stanie zdrowia dziecka.
- Pedagogizacja rodziców w zakresie metod pracy nad trudnościami dziecka.
- Wspieranie rodziców w działaniach na rzecz dziecka, zwłaszcza w zrozumieniu potrzeb i trudności dziecka.
- Stała współpraca przedszkola z rodzicami, polegająca na informowaniu o wymaganiach edukacyjnych i postępach dydaktycznych i rozwojowych dziecka.
- Spotkania wychowawcy z rodzicami, zarówno ogólne, jak i w ramach grup.
- Współpraca z rodzicami przy organizowaniu imprez przedszkolnych.

Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
tel. 22 345 37 00, fax 22 345 37 70
e-mail: sekretariat@ore.edu.pl

www.ore.edu.pl

